

Svetovna nagrada za sonaravno arhitekturo

Namen Svetovne nagrade za sonaravno arhitekturo je vsako leto podeliti priznanje petim živečim arhitektom, ki si prizadevajo za sonaravnost. Njihovo delo ponuja jasen uvid v cilje racionalne sodobne arhitekture, ki je:

- popolnoma v skladu z etičnimi, kulturnimi in družbenimi vprašanji današnjega časa,
- inovativna na področju ekologije, energije, materialov in tehnologije,
- napredna pri uvajanju novih standardov bivanja.

Namen nagrade je oblikovati mednarodno skupnost izjemno nadarjenih arhitektov, ki bo krepila zavest o okoljskih vprašanjih po svetu, s tem, da bo osredotočena na razvoj in odkrivanje tistih arhitekturnih izdelkov, ki prispevajo k ozaveščenosti o državah južne poloble in širjenju izkušenj.

Leta 2007 so bili nagrajeni arhitekti iz Indije, Kitajske, Nemčije, Avstrije in Francije; leta 2008 iz Južne Afrike, Čila, Italije, ZDA in Belgije, nazadnje, leta 2009, pa iz Nemčije, Indije, Norveške in Francije. Petnajst arhitektov leta 2009, ali 255 do leta 2058 bo torej spletlo mednarodno mrežo arhitektov z vsake celine. Njihovo delo izpričuje širino in zapletenost globalnega ekološkega izziva skozi raznolikost arhitekture, ukoreninjene v ozemljih, kulturah in družbah, ki so tisoče kilometrov narazen. Kljub temu je vsem skupno iskanje arhitekture, ki stoji na čelu novega, trajnostnega sveta na štirih stebrih – družbenem, gospodarskem, ekološkem in kulturnem. Z navdušenjem so se odzvali na pobudo nagradnega sklada, da izpričujejo, gradijo in ohranjajo etiko arhitekture.

Mednarodni znanstveni odbor vsako leto izbere pet arhitektov, ki izkazujejo zavezanost in zvestobo sonaravni arhitekturi.

Arhitekti bodo svoje projekte in teorijo predstavili:

- na spomladanskem simpoziju v Cité de l'architecture et du patrimoine v Parizu, ki organizira predavanje petih novih nagrajencev,
- v dokumentarnem filmu o vsakem nagrajencu posebej, ki bo prikazan na nacionalnih televizijskih kanalih in na spletni strani Global Award,
- v bialni publikaciji, na okroglih mizah in potujoči razstavi v mednarodnem omrežju arhitekturnih središč.

ARHITEKTI

Leta 2009 je Cité de l'architecture & du patrimoine priredil prvo potujočo razstavo o nagrajencih Global Award, da bi na ta način okrepil prepoznavnost in inovativen pristop vseh spodaj naštetih arhitektov:

2007

Stefan Behnisch | Behnisch Architekten | Stuttgart, Nemčija
Balkrishna Doshi | Vastu Shilpa Foundation | Ahmedabad, Indija
Françoise-Hélène Jourda | Jourda Architectes | Pariz, Francija
Hermann Kaufmann | Architekten Hermann Kaufmann | Schwarzach, Avstrija
Wang Shu | Amateur Architecture Studio | Hangzhou, Kitajska

2008

Fabrizio Caròla | Naples, Italija
Elemental Team | Director, Alejandro Aravena | Santiago da Čile, Čile
Rural Studio | Direktor, Andrew Freear | Newburn, Alabama (ZDA)
Philippe Samyn | Samyn and partners | Bruselj, Belgija
CS Studio Architects | Carin Smuts | Cape Town, Južna Afrika

2009

Construire | Patrick Bouchain in Loïc Julienne | Pariz, Francija
Thomas Herzog | Herzog + Partner | München, Nemčija
Diébédo Francis Kéré | Berlin, Nemčija - Gando, Burkina Faso
Sami Rintala | Rintala & Eggertsson | Oslo, Norveška
Studio Mumbai | Bijoy in Priya Jain | Mumbai, Indija

THOMAS HERZOG | HERZOG + PARTNERS | MÜNCHEN, Nemčija

Thomas Herzog deluje v Münchenu, kjer se je rodil leta 1941. Velja za enega od ustanoviteljev bioklimatske arhitekture, tako v praksi kot tudi v teoriji, saj je velik del svojega življenja posvetil temu poslanstvu v Evropi, ZDA in nazadnje na Kitajskem. Ta zagnan zagovornik sončne energije je tudi zelo aktiven strokovnjak v mednarodnem gibanju za ekološko arhitekturo.

Thomas Herzog je študiral arhitekturo v Münchnu v začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja. Njegovo iskanje alternativne arhitekture se je začelo v sedemdesetih, ko si je za naslov doktorske disertacije izbral temo napihljivih konstrukcij. To je bila tema, ki je vznemirjala celotno generacijo po letu 1968, ali – še raje - pred-ekološko generacijo, ki so ji pripadali Archigram v Londonu, JP Jungmann in A. Stincova skupina Utopie v Franciji, ter Hans-Walter Müller v Nemčiji. Bistvo pnevmatske arhitekture je bilo nomadskost, začasnost, lahka in enostavna namestitvev; zgodnja različica pristopa »ne dotakni se zemlje« ... Leta 1976 je Thomas Herzog objavil priročnik o » pnevmatski gradnji z uporabo membran in zraka«*. Ustvarjalcem na tem področju je postal splošen zgled, ki odraža njegovo predavateljsko poklicnost in njegov občutek za izume in tehnologijo.

Thomas Herzog je utemeljil lastno prakso leta 1971. Je eden od pionirjev teorije in uporabe sončne energije, najprej v individualnih hišah, nato v večjih stavbah, kot so na primer dijaški domovi v Windbergu. Projektiral je številne stanovanjske sklope v Nemčiji in Avstriji. Razvil je to, kar lahko imenujemo tipologija kolektivnih sončnih hiš s celovitimi konstrukcijskimi sistemi in enotami, zasnovanimi tako, da kar najbolje izkoristijo prednosti sonca in, v širšem smislu, podnebnih razmer.

Čeprav ima rad les in ga mojstrsko uporablja, je Thomas Herzog arhitekt jekla in stekla. Uporablja ju za projektiranje arhitekture velikega obsega, ki ponuja drugačen pogled na ekologijo od tipične 'alpske šolske slike'. Bioklimatsko projektiranje Thomasa Herzoga je arhitektura velikega industrijskega naroda. Ta je najprej izrazito mestna: eko-konstrukcijske rešitve, ki jih predlaga, so

primerne za industrijske ali gospodarske sisteme, zato lahko »pridejo v mesto«** in celo v prestolnico. Novi paviljoni hanoverskega sejma, zgrajeni v letih 1996 in 2000, in Wilkhahnove tovarne so dober primer takšnega zlitja. Ta arhitektura je utemeljena tudi na nemški industrijski kulturi, v kateri so naložbe v znanost in razvoj neizogibna stalnica. Thomas Herzog je vedno delal na modelu grozdov, v Nemčiji skupaj z laboratoriji tehnične univerze v Münchnu in projektivnimi pisarnami v podjetjih, v tujini pa v partnerstvu z inštituti. Kot strokovnjak na svojem področju je tudi vodja raziskovalnih in razvojnih programov za EU.

Projekt Solar City, ki se je začel v Linzu leta 1992 za novo okrožje Pichling, je značilen za ta pristop, ki vključuje mestni svet, več nosilcev projekta in gradbena podjetja pri gradnji sončnega mesta za 25.000 ljudi, z lastno infrastrukturo in transportnim sistemom. Izvedbo je vodila skupina READ (obnovljiva energija v arhitekturi in projektiranju) z inženirjem N. Kayserjem in arhitekti N. Fosterjem, T. Herzogom in R. Rogersom. Cilj te skupine je bil kombinirati tesno naseljenost s kar največjo tipološko gibljivostjo. Projekt »sončnega mesta« predvideva aktivno udeležbo prihodnjih stanovalcev, ki bodo svojo sosesko in nekatere javne prostore sami nadgrajevali.

Velika inovacija je tudi oskrba z energijo. Prišlo je do preskoka s proizvodnje sončne energije za eno samo zgradbo na proizvodnjo za celotno mestno območje. Sončna energija »pride v mesto« kot alternativa tradicionalnemu ekonomskemu modelu elektrarne. S skupno proizvodnjo energije iz "sončnih" objektov bo okrožje postalo energetsko neodvisno in s presežkom svoje energije celo sposobno napajati mestno omrežje. - M.H.C

* Pneumatische Konstruktionen, Bauten aus Membranen und Luft – Handbuch für Architekten und Ingenieure - Hatje Verlag 1976

** Hermann Kaufmann uporablja ta izraz kot pojasnilo, da mora biti ekološka konstrukcija v lesu visoka najmanj štiri nadstropja, da bi izpolnjevala zahteve standardnih stanovanjskih sklopov.

SAMI RINTALA | RINTALA & EGGERTSON | OSLO, NORVEŠKA

Skandinavska šola trajnostne arhitekture je priznan model, ne le zaradi estetike, ampak tudi zaradi visoke stopnje razvoja ekološke gradnje. Sami Rintala je kot igravec, ki stoji na dveh straneh igrskega odra. Sam se ima vsaj toliko za umetnika kot za arhitekta, ki svoje projekte postavlja kot nekakšne manifeste. S svojimi stavbami spodbuja zahodno družbo, da razmisli o lastnem konceptu udobja. Verjame, da bo zavest o ekološki odgovornosti arhitekturi omogočila povratek h glavnemu poslanstvu: varno zavetje za človeka, obenem z razvojem odnosa človeštva do narave in zgodovine.

Rojen v Helsinkih leta 1969, je Sami Rintala svoje delovno življenje začel kot gradbeni delavec, preden se je leta 1990 vrnil na fakulteto. Njegov študij arhitekture se bere kot skandinavski Bildungsroman: začel je na Danskem, kjer je študiral v Århusu, nadaljeval v Helsinkih na Finskem ter v Reykjaviku, preden je postal asistent v Trondheimu in se naselil v Kopenhagenu, kjer trenutno predava. Prvi arhitekturni biro je odprl leta 1998 skupaj z Marcom Casagrande. Po vsem svetu sta postavljala instalacije, s katerimi sta izražala kritično videnje odnosa med družbo in naravo ter vloge, ki jo ima arhitektura. Te predstave, ki so nekje vmes med arhitekturo in konceptualno umetnostjo, uporabljajo svetlobo, prostor in materiale kot izrazno orodje.

Sami Rintala proučuje na primer, razvoj hiš, katerih standard je v skandinavski družbi na zelo visoki ravni, vendar se vedno bolj opaža odmik od prvotne strogosti. »Na severu morajo biti stavbe zelo previdno grajene, da bi prenesle podnebne razmere. Hiše, ki se ogrevajo več kot polovico leta, porabijo energijo, ki je ne ustvarijo same. Gradnja manjših hiš bi zato prinesla velike ekološke in gospodarske koristi, saj gradbena industrija trenutno porabi tretjino celotne energije na svetu. To vprašanje bi morala biti prednostna naloga zlasti v Skandinaviji, kjer ljudje živijo v vedno večjih hišah, precej oddaljenih od številnih poletnih rezidenc. A kaže, da smo gradnjo prepustili nenadzorovanim korporacijam, katerih edini interes je dobiček. Mar je gradnja hiše res tako težka naloga, da jo je treba prepustiti tovrstnim podjetjem? Poleg tega različni predpisi in pravne omejitve narekujejo uporabo določenih izdelkov in sistemov, kar omejuje možnosti za spremembo sedanjega stanja in vrnitev k bistvu ...«

»Boxhome«, ali dom v škatlici, ki se poskuša izviti iz tega položaja, je poleti leta 2007 postavila Galerija ROM ob trienalu v Oslu. Sami Rintala to minimalno hišo zgradil sam, jo opremil z

osnovnimi funkcijami in štiri sobe spravil v kocko s tlorisom 19 m².

Hotel Kirkenes je bil zgrajen leta 2005 ob Barentsovem morju na norveški obali v samo 10 dneh in s pomočjo treh študentov. Ko je bil povabljen, da za Barentsov triennale ustvari umetniško delo, je Sami Rintala predlagal izdelavo koristnega objekta - zatočišča za ribiče in lovce - ruske, norveške, finske in laponske - ki lovijo po širnih prostranstvih Arktike. Ničesar ni vmes med tem zavetjem in oceanom. Zgrajeno je iz lesa in opeke, ogrevano s pečjo, minimalistične oblike, pa vendar globoko vsidrano, materialno in konceptualno povezano z materialnim, duševnim in poetičnim izročilom kraja.

Sami Rintala namenja veliko časa predavanjem, predvsem v obliki delavnic. Študente pripravi, da se poglobijo v realnost materiala in jih povabi, da zgradijo objekte v polni velikosti in "človeško okolje" z materiali, ki jih najdejo v okolici, bodisi na obalah skandinavskih jezer ali v mestih.

V letu 2008 je ustanovil novo družbo z islandskim arhitektom Dagurjem Eggertssonom. V novejših projektih je opazen globlji stik z dawnimi kulturami in sodobno konceptualno in krajinsko umetnostjo. Črpa iz teh gibanj, da vzpostavi povezavo s pokrajino, ki je prav tako pristna kot so materiali njegovih projektov, ne le v Skandinaviji, temveč v deželah kot so Estonija, Italija, Japonska, Aljaska in Južna Koreja, kjer je leta 2006 zgradil Element House. Ta hiša, zgrajena na robu megapolisa Seul, je verjetno njegov najbolj dodelan projekt v smislu povezave umetnosti, arhitekture in narave. - M.H.C

DIÉBÉDO FRANCIS KÉRÉ | BERLIN, Nemčija | GANDO, BURKINA FASO

Diébédo Francis Kéré se je rodil leta 1965 v Burkini Faso kot najstarejši sin poglavarja vasi Gando. Ko je dopolnil sedem let, je odšel iz vasi in se vpisal v šolo v Tengodogouju. Pozneje se je izučil za mizarja in dobil službo v Ouagadougouju. Od leta 1985 naprej je delal kot učitelj v BMZ, nemški nevladni organizaciji, ki financira tehnično usposabljanje v njegovi državi. Zahvaljujoč tej povezavi z Nemčijo je pridobil štipendijo za srednješolsko izobraževanje.

Leta 1990, ko mu je bilo 25 let, je odšel v Berlin in tam maturiral. Nato je pridobil visokošolsko štipendijo in se odločil za študij arhitekture na Tehnični univerzi v Berlinu (T.U.), kjer je diplomiral leta 2004.

Ta afriški študent na T.U. pa ni čakal na diplomo, da bi začel delati. Leta 1998 je ustanovil združenje »Schulbausteine für Gando«, ki zbira sredstva za gradnjo objektov v Burkini Faso, »ki pospešujejo razvoj in so prilagojeni podnebj«. Njegov prvi projekt je bila osnovna šola v vasi Gando. Ponuja zelo zanimiv primer, kako ekološki racionalizem, kakor ga poučujejo na TU, prenesti na razmere v Gandoju. Kot pri vseh dobrih klimatskih arhitekturah si je šola treba ogledati po odsekih. Prečni pogled nam razkriva vlogo opečnate stene - ki daje čvrstost in omogoča toplotno regulacijo - in platneno streho, med katerima je tanka plast zraka, ki hladi maso stavbe. Vzdržni pogled razkriva izmenično zaporedje učilnic in zračene vmesne prostore, igrišča, dvorišča na prostem in travnate površine. Previsna streha nad njimi daje senco in je obenem zaščita za stene.

Linearno prostornino šole vzdržuje betonska verižna konstrukcija. Stene in stropi so izdelani iz glinene opeke. Arhitekt je uporabil zelo malo lesa, ki ga v okolici ni na pretek in je dovzeten za termite. Obloga in okvir sta zato izdelana iz varjenih železnih palic in pločevine, ki so jih skovali domači kovači, enako tudi ograje. Hladna, dobro osvetljena in z jasnim dizajnom, je šola dober primer ustrezne rešitve za afriško okolje. Izkoriščene so bile ročne spretnosti zidarjev in kovačev. Materiali, ki jih najdemo po vsej Afriki, so preoblikovani v močne strukture in plemenite oblike. Francis Kéré meni, da morajo biti uporabniki in naročniki vključeni v gradbeni proces, da bi znali ceniti njegove koristi in jih uresničevati. »In enako velja za arhitekturo.« Leta 2004 je šola Gando prejela nagrado za arhitekturo Aga Khan.

Francis Kéré živi med Nemčijo, kjer predava na TU, in Burkini Faso. V Berlinu študente uči projektiranja mestnih projektov, kolektivnih stanovanj in seveda trajnostne arhitekture ... Kot predsednik Združenja si prizadeva za financiranje projektov v Burkini Faso, ki so inovativni tako v smislu programov (Centri za usposabljanje, zdravstvene postaje, hiša za ženske), kot tudi v arhitekturnem smislu. Največji partner Združenja je farmacevtsko podjetje Hevert Arzneimittel, ki je

financiralo dograditev šole Gando in knjižnico, ki je še v gradnji, obljubili pa so tudi finančno podporo za afriške projekte F. Kéréja za naslednjih 10 let.

V Gandoju, Danoju, Ouagadougouju gradi šole in javne stavbe, vedno zelo racionalno, ekonomično in s treznim dizajnom, ki odseva realnost procesa in sredstev. Kljub temu mu je težko prepričati oblasti, da takšna endogena arhitektura ponuja nekaj boljšega od uvoženih zahodnih modelov.

Francis Kéré vodi projekte tudi v Indiji, v Jemnu, v Španiji ... Po vsem svetu cenijo njegov pristop, s katerim pospešuje domači razvoj z inteligentnim prenosom ekološkega racionalizma.

V Gandoju, rodni vasi in srčiki njegovega dela, se sedaj šola 700 učencev v precej razširjeni stavbi, ki so jo obogatili z internatom, vrtom in novimi učilnicami. Temu bodo sledila stanovanja za učitelje in športno igrišče. Francis Kéré ta projekt na kratko povzame kot "podnebni koncept, ki omogoča razvoj obenem pa varčuje z energijo". - M.H.C

* »Kamni za gradnjo šole v Gandoju«

STUDIO MUMBAI | PRIYA & BIJOY JAIN | MUMBAI, INDIA

Če Balkrishna Doshi, prejemnik nagrade Global Award za leto 2007, pooseblja arhitekturo sodobne Indije, od mladih dni z Le Corbusierjem do preloma z zahodnim modelom, pa Bijoy Jain* pri svojih 40-ih letih odseva debate v središču sodobne arhitekture v BRIC obdobju.** Bijoy Jain je predvsem arhitekt, ki je usklajen z globalizacijo, v smislu, da njegovo dvojno poreklo v zahodni in indijski kulturi ne ustvarja notranjega razkola, ki so zaznamovali Doshija in arhitekta v pokolonialnem obdobju. Vendar pa tudi nasprotuje oblikam, ki jih globalizacija prinaša v Indijo, državo, ki se mu zdi tako zatopljena v razvoj, da žrtvuje lastne vire - in kulturo. Potrpežljivo gradi svoj opus, ki je prepoznavno ekološki in še bolj prepoznavno sodoben. Bijoy Jain se je rodil v Mumbaiu leta 1965. Študiral je arhitekturo na univerzi Washington v St Louisu, ZDA. Delal je z Richardom Meierjem v Los Angelesu, potoval, in se nato vrnil v rodno mesto, kjer je leta 2005 ustanovil Studio Mumbai. »Studio uporablja indijsko pokrajino kot navdih in ustvarja prostore, ki so usklajeni z domačim podnebjem, razpoložljivimi materiali in tehnologijo«.

Temu, o čemer se v Evropi skoraj vsi strinjajo, pa v Indiji ni tako preprosto slediti. Ko se je ta imenitni proizvod globalne vasi vrnil v Mumbai po 10 letih odsotnosti, je Indija postala gospodarski velikan. Njena rast je bila odvisna od hitrih storitev in, kakor na Kitajskem, je hitrost postala ključno gibalno gospodarstva. Megapolis Mumbai je s svojimi 15 milijoni prebivalcev v središču tega gibanja. Arhitekti plačujejo visok davek na hitrost.

Zaradi nagle gradnje nihče ne upošteva težavnih podnebnih razmer. Posledica tega je, da so stavbe in ljudje ujeti v brezupen boj proti vročini, monsunom in zadušljivosti mest, brez kakršnega koli smotrnega pristopa do mestnega razvoja.

Počasna gradnja: "V tej državi vam dajo teden dni za dokončanje projekta, deset dni pozneje pa že gradijo. Seveda nekoliko pretiravam, vendar sem kmalu spoznal, da lep skupek risb ni dovolj, da bi dosegel kakovost, ki se mi zdi nujno potrebna." Bijoy Jain posluje le s strankami, ki sprejmejo naslednje pogoje: da arhitektu dajo na voljo dovolj časa, da projekte zaupajo »projektni skupini« zidarjev, tesarjev kamnosekov, ki jih sam vodi, tako kot Simon Velez in njegov tesarji v Kolumbiji. Ti obrtniki ustvarjajo "anonimno arhitekturo", ki se mu zdi prav tako pomembna kot znanstvena arhitektura njegovega vzornika Geoffreya Bawa.***Družita ju občutek za material *genius loci*, ki vzpostavlja čutne in fizične povezave s krajem. Za Bijoy Jaina je treba proces gradnje dobesedno črpati iz ekosistema. Po eni strani lahko arhitekt najde materiale in tehnične vire na kraju samem. Po drugi strani pa stavbe spreminjajo realnost in projekt mora biti nosilec tega preoblikovanja.

Hiša »Palmyra House« v Alibangu je zgrajena v nasadu kokosovih palm 1 uro vožnje iz Mumbaija. Narejena je iz palmovega lesa, ki ga tukaj ne primanjkuje. Ta trd les, predelan na kraju samem, uporabljajo v tesarstvu skupaj z reciklirano tikovino. Lahkotne komponente tvorijo hišo, ki je skoraj nematerialna, stene, ki se nadaljujejo v ograje ... Hiša je zračna in lahkotna ter v sožitju z naravo, ki je v Indiji kulturna novost. Bijoy Bain se zaveda, da ta selektivna praksa ni dovolj za spremembo stanja, vendar je želel združiti izkušnje, ki jih je pridobil daleč od Mumbaija, kjer ni mogel imeti strogega nadzora nad vsako podrobnostjo. Mednarodni kritiki so pohvalili kakovost njegove arhitekture in presenetljivo zrelost njegovega pristopa do okolja. Ali pa mu to priznanje iz ZDA in

Evrope odpira vrata v kroge v Mumbaju? Trenutno je sprejel izziv, da sodeluje pri velikih projektih za indijskega podjetja, medtem pa bo dozorela strategija, ki mu bo omogočila premik v obsegu del, ne da bi se odpovedal svojim pogojem. - M.H.C

* Indijski junak modernizma, Balkrishna Doshi, je prelomil z dogmo, ko je leta 1978 ustanovil fundacijo Vastu-Shilpa za spodbujanje ljudskih stanovanjskih in samo-dograditvenih objektov. Ta prelomnica je pomenila dovršitev notranjega boja, ki ga doživljajo številni arhitekti v tretjem svetu. 'Osebni boj Balkrishna Doshija je presešel očitno neskladje, ki ga je ugotovil med načeli (...) modernizma in kruto realnostjo gradnje v državi v razvoju' (*Ekološka arhitektura* - James Steele, Thames and Hudson 2005).

** Kratica BRIC se nanaša na štiri tako imenovane »razvijajoče se države«, katerih rast je spremenil svetovno gospodarstvo: Brazilijo, Rusijo, Indijo in Kitajsko.

*** Deshamanya Geoffrey Bawa (1919–2003) rojen v Šri Lanki, študiral v Angliji, je eden največjih arhitektov 20. stoletja v jugo-vzhodni Aziji, ustanovitelj »tropskega modernizma«, krajinski arhitekt.

CONSTRUIRE | PATRICK BOUCHAIN & LOIČ JULIENNE | PARIZ, FRANCIJA

Pred petnajstimi leti bi v Franciji povzročili veliko presenečenje, če bi delo Patricka Bouchaina označili za ekološko. Od leta 1981 je bil bolj poznan kot orkestrator, usmerjevalec kulturne in gledališke dejavnosti, politični svetovalec, oblikovalec za potrebe cirkusov in mestnih festivalov. V zadnjih 15 letih pa je Patrick Bouchain vodil vrsto projektov, ki pomenijo prelomnico zaradi načina, na katerega razkrivajo in obravnavajo razpoke v francoski družbi. Trdno prepričan, da je 'Arhitektura politična in mora delovati v javnem interesu', je Patrick Bouchain sedaj priznan kot arhitekt, ki utira pot alternativnemu razvoju v Franciji.

Kaj je orkestrator? Nasprotje solista. Odkar je zapustil Beaux-Arts, je Patrick Bouchain sprejel vse vrste vlog – bil je nosilec projekta, arhitekt, vodja gradbišča, izvajalec, pridobival je sredstva, da bi prinesel življenje v nenavadne kraje, v katerih kulturne dejavnosti poživljajo soseske. Z zanesljivo mrežo sodelavcev se osredotoča na bistvo projekta: iskati na pravem mestu, graditi hitro in poceni, sprostiti možnosti uporabe. Ti sodelavci tvorijo pester šopek, v katerem so: botaničarka Liliana Motta, arhitekt Loič Julienne, slikar Daniel Buren, ali gradbeni delavci iz Malija, ki so prinesli svoje ročne spretnosti na lokacijo Lieu unique in izdelali akustične ovire iz naftnih sodov, ki so jih našli v pristanišču in jih oblikovali s kladivi. Patrick Bouchain s kar najmanjšim posegom preoblikuje industrijska odlagališča v prostore, polne življenja in kulture: tovarno LU je preobrazil v Lieu Unique v Nantesu, skladišča 'Condition Publique' v Roubaixu. Najprej se je lotil kleščanja nepotrebnih stroškov – čemu bi na primer na novo gradili tlake? S preprosto prilagoditvijo dovodne poti se sprostijo sredstva, ki jih lahko uporabi drugje – zakaj bi ostal kraljevi hlev v Versaillesu prazen? Lahko bi ga zelo dobro uporabili za ... hlev, v katerega bi spravili Bartabasa in njegovo jahalno akademijo. Uspe najti tovrstne prostore zaradi dolgoletne izkušnje s cirkusom in sejmišči, kjer se iz nič naredijo čudeži, in zaradi modrosti, s katero ruši lažne ovire in zakonsko ali retorično togost.

Danes se Patrick Bouchain zanima za gradnjo, ki izpolnjuje druge življenjske potrebe, kot so humana bivališča, koristni objekti ali gostoljubni javni prostori. Zanj bistvo arhitekture leži v oblikovanju programa. »To, kar me danes zanima, je odzivati se na potrebe. Verjamem v razlago, v skupno videnje problemov in individualne odločitve (...). Ljudje izražajo svoje potrebe in v odgovor dobijo standardni program. Ta program ni v skladu s potrebami, ampak v skladu s pravili in finančnimi omejitvami. In potem se porabi malo bogastvo za izgradnjo objektov, ki ne izpolnjujejo prvotne potrebe«.

Po njegovem mnenju ta nesporazum izvira iz nevednosti politikov in vlade, ki ne dojame, da se je zgodovinski, družbeni in kulturni prelom zgodil ob koncu 30-letne krize, ki je spremljala konec modernega industrijskega ciklusa. Povsod ponujajo zastarel model razvoja, in ugodnosti, ki jih ponujajo, ne zadoščajo več. Ne izboljšujejo vsakdanjega življenja, ampak žrtvujejo uporabnike ter praznijo proračun, ne da bi nazadnje rešili vedno večje težave.

V Tourcoingu je začel z obnovo male terase stanovanj nekdanjih rudarjev. Ne gre za velik načrt obnove, vendar se temeljito pripravlja vnaprej, skuša prisluhniti potrebam posameznikov in skupnosti. Kot pri vseh njegovih projektih, obiskovalec sam ustvarja prostor. Projekt Atelier Electrique (električna delavnica), sklop trgovin in restavracij, so odprli leta 2009. Njegova ekipa prisluhne pritožbam vsakega stanovalca. Stanovanja so popravljali eno za drugim, mladi so se

usposabljali na kraju samem, kot vedno je bil proračun izpolnjen do zadnjega centa zaradi uporabe navadnih materialov...

Torej, zdaj je jasno, da je Patrick Bouchain vedno podpiral trajnostni razvoj, ne da bi se pravzaprav tega zavedal. Ali ne da bi to dejal na glas. Zdaj je to pripravljen povedati. Zaveda se, da mu bo v Franciji to priznanje pomagalo prodreti s svojo idejo in "še malo napihniti kuverto", zlasti zdaj, ko je prevzel breme projektiranja hiš za resnično revne ljudi in boj z grozljivo togim sistemom. M.H.C